

Sfeerverslag Zwarte Cross 2019

19, 20 en 21 juli - Lichtenvoorde

“De laagdrempelige manier waarop jullie het lezen bevorderen, daar word ik blij van”, aldus festivaldirecteur Gijs Jolink

Onze achtste keer op de Zwarte Cross als samenwerkingsverband van de Achterhoekse Bibliotheken. En dit jaar verdient partner Rijnbrink een extra pluim op de hoed als fijne samenwerkingspartner. Ook enorme dank aan ‘de Feestfabriek’! Dit jaar prachtige nieuwe shirts voor het hele voorleesteam van Tante Rikie, waarover we menig compliment ontvingen! En.... Het eerste mailtje van een echte ZC-liefhebber om zo’n shirt van ons te kopen is ook al binnen.

Vrijdag 19 juli: Artiestenparkeervergunningen en quality-uren

Elk jaar is het weer spannend hoe we ontvangen worden bij onze ‘Backstagepost Roemaat’. Aangezien ik een aantal jaren geleden in overleg met de organisatie heb bedacht dat de voorlezers met hun boeken minder ver zouden moeten lopen en dus niet via Backstage Oost (de grote ingang voor alle vrijwilligers en leveranciers) naar binnen moeten, maar via de kleine ingang Backstage Roemaat, geeft dat verwarring bij de vrijwilligers aldaar. Die vrees blijkt dit jaar compleet ongegrond. “Ah..... de Bieb!” Zo worden we verwelkomd. Met direct daarna: “De voorlezers van de Bieb moeten allemaal een artiestenparkeerplek, zodat ze niet zo ver hoeven te lopen naar hun tent”. Enigszins beduusd vraag ik nog hoe we dit jaar moeten rijden naar die artiestenparkeerplek.... Blijken ze ook dat versimpeld te hebben. “Hier links, dan rechts oversteken... en dan ben je er. Dikke duim voor deze vrijwilligers!!!!

Het Blagenparadijs, de plek waar we al jaren alle blagen en hun ouders voorlezen, blijkt verhuisd te zijn. Deze weide, exclusief bedoeld voor kinderen met ouders/grootouders, is nu direct naast de hoofdingang gevestigd. In het Blagenparadijs mag je alleen naar binnen als je vergezeld wordt door een kind. Kinderen mogen alleen naar binnen als ze vergezeld worden door een volwassene. Kinderen en volwassenen mogen ook alleen maar naar buiten als ze samen gaan. Het Blagenparadijs is dus geen crèche, maar een familiefestivalweide. Alcohol en roken is verboden in deze heerlijke oase in alle festivalheftigheid.

De weide ligt er prachtig bij en blijkt ook stukken groter te zijn dan de afgelopen jaren. Ook dit jaar zijn wij de allereerste tent in het paradijs, waardoor de bezoekers minstens twee keer bij ons langskomen. Ook dit jaar hebben we de taak van pleisterplaats (klein EHBO-puntje met pleisters) en telefoonbandjesverstrekker op ons genomen. Met name de telefoonbandjes zorgen ervoor dat heel veel ouders en kinderen als allereerste onze tent aandoen. Als kinderen nog niet direct aan voorlezen toe zijn, kunnen we ze toch al warm

maken om in de loop van de dag nog even langs te komen. Rob Gabriëls van de facilitaire dienst van Rijnbrink heeft de voorleesunit al gestald in de tent. We richten de kast in met heerlijke voorleesboeken en maken gezellige zitjes buiten de tent, natuurlijk gebruikmakend van de prachtige boomstamkrukjes van Rijnbrink.

Wat is het toch weer een warm welkom in het Blagenparadijs. Hoofd Blagenparadijs Nienke, DJ Jan, geluidsmen Rimme, onze fotografenburen, knutselburen, de sfeerbeheerders.... Iedereen is er weer. Na een kopje koffie gaan we van start. Een relaxte start. De scholen in de Achterhoek hebben nog geen vakantie, maar de blagen melden zich wel veel eerder dan vorig jaar. Een drukker vrijdag dan andere jaren, mede door het echte festivalweer.

De tattoos vinden weer gretig aftrek. We plakken en plakken en plakken. Het is en blijft een fantastisch middel om kinderen te trekken, een praatje met ze te maken en ze te verleiden tot het laten voorlezen. Het middel waarmee wij jaren geleden de primeur hadden op dit festival heeft inmiddels anderen ook geïnspireerd. Het Rijksmuseum, de grote snackcateraar De Timp en de organisatie zelf delen inmiddels ook tattoos uit.

's Middags krijgen we bezoek van Hetty Wolf, één van de directeurs van de deelnemende Bibliotheken. Voor Hetty was dit de allereerste keer. Erg leuk! En heel fijn dat de directeurs van de vijf Achterhoekse Bibliotheken (de Bibliotheek West-Achterhoek, de Bibliotheek Montferland, Graafschap Bibliotheken, de Bibliotheek Achterhoekse Poort en de Bibliotheek Oost-Achterhoek) ons zo'n warm hart toedragen. De hele middag bivakkeert een jongetje met het syndroom van Down bij ons in de tent. Ook vorig jaar was hij bij ons op bezoek, toen nog schuchter en nauwelijks aanspreekbaar. Maar dol op boekjes! Dit jaar zoekt hij ook zijn eigen weg. Voorgelezen worden, dat wil hij niet, maar zelf boeken kijken doet hij bijna twee uur lang. Zijn moeder zit heerlijk te genieten van haar zoon. Hij was al lid van de Bibliotheek, maar ze haalde zelf de boeken voor hem. Na vorig jaar op de Zwarte Cross, toen ze zag hoe hij genoot van het zelf uitzoeken, is ze hem mee gaan nemen. "Uren zijn we in de Bibliotheek, maar het zijn echt quality-uren", aldus moeder.

Voor ons een hele fijne eerste showdag, met een verrassende gast, zo bleek later op de avond. De hoofdredacteur van GeenStijl.nl blijkt met zijn kinderen het Blagenparadijs bezocht te hebben en bedankt het voorleesteam in een openbaar bericht op twitter. Hij heeft 32.000 volgers én reageert op een bericht van GeenStijl met 125.000 volgers. Wel zal deze dag als zwarte dag in de annalen van het festival bijgeschreven gaan worden. Het overlijden van een jonge festivalbezoeker werpt een zwarte sluier over het feestgedruis. Met respect kijk ik dit weekend naar de wijze waarop de organisatie dit afschuwelijke drama een plek geeft.

Zaterdag 20 juli: Festivaldirecteur pleit voor bibliotheken

De weersverwachtingen voor de zaterdag zijn niet best. Er wordt een code geel afgegeven. Wij starten de dag met een lekker groot team en kijken vooral niet naar de zo nu en dan onheilspellende luchten. Het blijft grappig om te zien dat kinderen en ouders niet meer direct naar het crossbaantje rennen, maar eerst naar ons komen om het telefoonbandje op te halen. Dus.... Wij zijn het eerste contact voor ouders en blagen. Al vrij snel vult de tent zich. Er wordt voorgelezen en we knopen mooie gesprekken aan met ouders en kinderen over lezen. Dikkie Dik komt weer tweemaal langs en knuffelt er wat af met de blagen (klein en groot).

We promoten BoekStart bij jonge ouders (zelfs bij bijna-ouders). We leggen de online diensten uit. Er is zelfs een jongeman die mij de werking van de VakantieBieb uitlegt (want dat had hij van zijn juf gehoord). Blij word ik van het promoten van Passend Lezen. Blij, omdat ik ouders en hun dyslectische kinderen een fijn middel aan kan reiken. Ook blij omdat ik een ouder ermee verras omdat haar inmiddels op leeftijd zijnde moeder door oogproblemen niet meer kan lezen. Ook zij gaan LuisterBieb en Passend Lezen uitproberen.

Ondanks alle organisatorische zaken bezoekt festivaldirecteur Gijs Jolink de voorleestent om voor te lezen. Heel toevallig blijkt er ook een blaag in de tent te zijn met de naam Gijs Jolink. De Gijsen maken kennis met elkaar. Wij vinden het allemaal erg bijzonder, maar de jonge Gijs Jolink is minder onder de indruk: "Ach ja, is niet zo bijzonder, het is maar gewoon een man". Toch vinden wij het altijd heel erg fijn als die gewone man, die jaarlijks dit festival aanstuurt, ons bezoekt en de kinderen én hun ouders vertelt hoe belangrijk het is om te lezen én om de Bibliotheek te bezoeken. Na afloop praten

we nog even na. Gijs is elk jaar weer onder de indruk van onze inzet: "Lezen is zo belangrijk! En dat begint met voorlezen. Ik lees mijn kinderen ook volop voor. Zoals jullie dat hier oppakken. Zo laagdrempelig het lezen promoten, daar word ik blij van. Als organisatie geven we dit voorleesinitiatief graag een podium".

Er vallen rond het middaguur een paar druppels, maar dat mag de pret niet drukken. Ook aan het eind van de dag laat het wolkendek wat nattigheid over ons uitvloeien, maar alle vervelende verwachtingen qua weer komen niet uit. Gelukkig maar! Een voortreffelijke voorleesdag!

Zondag 21 juli: Is lezen leuk?

Vandaag maar liefst drie nieuwelingen in ons voorleesteam. Yvonne Essink (mediathecaris van het Almende college en medewerker van de Bibliotheek Achterhoekse Poort), Remko Hekkers en Rommie Eisma (allebei Rijnbrink) komen ons ondersteunen (en wij begeleiden hen in hun eerste voorleesstapjes op de Zwarte Cross). Het weer is geweldig! Zo'n 24 graden en bewolkt met een zonnetje. Dat zien we direct in het aantal bezoekers van het 'paradijs'. We kunnen volop aan de bak. Julia, onze Dikkie Dik, gaat vandaag maar liefst drie keer in het oranje, maar bovenal warme pak. Het wordt zeer gewaardeerd door de jonge gasten van het Blagenparadijs. Maar ook oudere bezoekers worden er blij van. 'Sfeerbeheer' (de bewaking van het Blagenparadijs) komt vragen of een wat ouder blaag misschien op de foto mag met Dikkie Dik, zijn jeugdidoel. Dit grote blaag blijkt een

bewoner van de festivalcamping te zijn. Aangezien hij geen kind bij zich heeft, mag hij onze weide niet in. Maar... de dames van 'sfeerbeheer' strijken over hun hart. Wel moet hij van hen eerst terug naar de camping om zich netjes te wassen, aan te kleden en te scheren, want zoals hij er op dat moment uit ziet kan echt niet door de beugel. Een half uurtje later is hij terug. Schoon en gepoetst mag hij zijn grote idool ontmoeten en ermee op de foto.

In vol ornaat komt rond de klok van kwart voor twee een indrukwekkende groep stevig gebouwde mannen mét draagstoel het paradijs binnen. Het geroezemoes in de weide verstomt. Daar is ze.... Onze grote roerganger.... Vrouw met een verantwoordelijke taak.... Tante Rikie. Natuurlijk komt ze weer langs om haar voorleesteam een hart onder de riem te steken. En natuurlijk wil ze met alle blagen op de foto. Bij komst en weggaan word ik stevig omhelst door onze leidinggevende en in totaal zes klapzoenen vallen me ten deel. "Deerne, doar bun ik weer. Hoo is ut met ow? Bun i-j nog ne betjen bi-j stemme noa al dat gereer met dee beuke?" Altijd weer even betrokken, onze Tante Rikie, opperfestivaldirectrice én mascotte van de Zwarte Cross. Ook Rikie is blij met onze inzet, net als Gijs Jolink. Bij het verlaten van het Blagenparadijs krijg ik nog een kushandje toegeworpen én een groet: "Tot volgend jaar!". Ook voor volgend jaar is voor wat betreft de Feestfabriek onze komst weer gegarandeerd.

Tot slot (de moraal van het verhaal)

Een Zwarte Cross met een zwarte rand voor een grote groep mensen in de Achterhoek. Respect voor wijze waarop de Feestfabriek, de organisator van dit heerlijke festival, omging met deze verschrikkelijke gebeurtenis. Jammer dat deze organisatie na afloop op de social media nogal om de oren kreeg. Een uit het verband gerukt humoristisch bedoeld bordje zorgde ervoor dat bij een deel van Nederland de indruk is ontstaan dat dit festival bevolkingsgroepen discrimineert. Iedereen die al eens dit festival heeft bezocht weet dat iedereen, maar dan ook echt iedereen op de hak wordt genomen, ook de organisatie zelf. Humor is een middel om beter te kunnen relativiseren. Ik ken geen ander festival waarbij zoveel aandacht is voor tolerantie, diversiteit en inclusiviteit.

Toch was het voor ons één van de beste afleveringen tot nu toe. Mede dankzij de Feestfabriek, maar zeker ook dankzij alle vrijwilligers én alle andere vaste bewoners van het Blagenparadijs. En niet in de laatste plaats natuurlijk dankzij de geweldige bibliotheekcollega's die de (stem)banden minstens zo lieten roken als de motorcrossers op de crossbaan. Jullie zijn echt toppers en wat een geweldige samenwerking hebben we als vijf Achterhoekse Bibliotheken hier gerealiseerd.

En wat is onze aanwezigheid toch van toegevoegde waarde! Niet alleen voor het festival, maar ook voor de Bibliotheek. Niet alleen de Achterhoekse bibliotheken, nee.... Voor de Bibliotheek in het algemeen. Wat een prachtige plek om met mensen over de bieb te praten. We kunnen praten over de dienstverlening van de bibliotheken, over de landelijke dienstverlening. En wat een fantastische gelegenheid om over het belang van lezen te praten, zonder stigmatiserend te zijn, zonder belerend te zijn.

Bij elke tattoo die we plakken gaan we in gesprek met kinderen. Regelmatig horen we dat ze lezen niet leuk vinden, maar als ik dan doorvraag blijken ze het lezen op school niet leuk te vinden. Lezen wordt gerelateerd aan school.... Een jongeman van een jaar of 9-10 schuift aan voor een tattoo. Als ik hem vraag wat hij leuk vindt om te lezen, antwoordt hij dat hij lezen niks aan vindt. Na enig aandringen noemt hij de Donald Duck als laatst gelezen boek. Zijn moeder, die meeluistert, vult hem echter aan. "Dat klopt niet wat jij zegt.... Welke boeken lees jij wel heel graag?" De jongeman kijkt haar met een vragende blik aan. "Al die technische boeken die jij leest, over elektriciteit en over robots en zo.....". De blik op zijn gezicht verandert van vragend in blij.... "Oh die! Maar die zijn leuk!".

Dit zinnetje is naar mijn idee dat waar het om draait bij lezen. Lezen moet leuk zijn. Hou je niet van het lezen van verhalende boeken, maar wel van het lezen over je hobby? Super! Dat is ook lezen! Dat zijn juf hem verplichtte om zijn boekbespreking te doen over een leesboek, terwijl hij het graag over een technisch boek wilde doen, dát is een probleem! Het maakt immers niet uit wat je leest, als je maar leest!

Lichtenvoorde, 24 juli 2019

Beeldmateriaal

Onze eigen aftermovie: <https://youtu.be/rqyny0Ak9RM>

Onze foto-albums:

Foto's vrijdag 19 juli 2019:

<https://photos.app.goo.gl/k6nAogu9wmuUdww17>

Foto's zaterdag 20 juli 2019:

<https://photos.app.goo.gl/meYwFtyu1ZLTSzUB8>

Foto's zondag 21 juli 2019:

<https://photos.app.goo.gl/eR3MkArhydomPTfs9>

Omroep Gelderland:

<https://www.youtube.com/watch?v=N3umBBKd104>